

Het heiligenboek

Franciscus van Assisi (2). De heilige van het Zonnelied *Tom Zwaenepoel*

Franciscus is een voorbeeld voor wie vandaag het ideaal van vrede, dialoog en respect voor de natuur nastreeft. Hij praat of schrijft niet over de weg, hij gaat de weg. De 'vreemdeling' die aangewezen is op de gastvrijheid en vrijgevigheid van anderen, ontvangt en draagt leven, hij schept nieuw leven. Wie zich niet opsluit achter dikke muren en het levenspad met anderen deelt, kan zich door de vreugde bezielen en boodschapper van vrede worden. Dan klinkt een van de zaligspreekingen: „Gelukkig de vredestitelers, want zij zullen kinderen van God genoemd worden” (Matteüs 5, 9). Vrede wensen, vrede brengen, in vrede leven – dit zijn de prioriteiten van Franciscus' leven. In zijn testament bevestigt hij dat de vredesgroet „Moge de Heer jullie vrede schenken” een centrale plaats heeft in het leven van een minderbroeder.

Franciscus preekt de waardeloosheid van alle aardse goederen en verbindt dit met een grote waardering voor de schepping, zoals blijkt uit zijn bekende *Zonnelied (Lofzang van de Schepselen)*. In zijn lofzang op de natuur voelt hij zich met alle schepselen zo levendig verbonden, dat hij ze als zijn broers en zussen begroet. Ook de dieren beschouwt Franciscus als zijn gelijken. Sinds 1929 geldt

Franciscus' feestdag (4 oktober) als Werelddierendag. In 1980 wordt de 'dierenvriend van Assisi' verheven tot patroonheilige van de ecologie.

Met Kerstmis van het jaar 1223 doet Franciscus een beroep op dieren om de bevolking vertrouwd te maken met Jezus' geboorteverhaal. In het woud van Greccio plaatst hij een levende kerststal met os en ezel evenals een met stro gevulde kribbe, die in alle eenvoud de saamhorigheid van liefde en armoede illustreert. Omdat de figuren van de heilige Familie ontbreken, wordt Franciscus nog niet helemaal beschouwd als 'uitvinder' van de kerststal. Hij staat wel aan de wieg van de kruiswegdevotie. Hij vereert Jezus' lijden en haalt uit het passieverhaal zijn inspiratiestof. Tijdens een vastenperiode op de berg La Verna (1224) ontvangt Franciscus de wondtekenen van Jezus in zijn eigen lichaam, maar hij houdt ze verborgen tot zijn dood. Hij is de eerste heilige in de kerkgeschiedenis die de stigmata draagt. Ze worden zijn belangrijkste iconografische attributen.

Franciscus en zijn gezellen wensen zich niet aan te sluiten bij een bestaande kloosterorde. Ze willen als *fratres minores* (minderbroeders) het leven van de apostelen leiden. Zoals de dominicanen zijn

ze een bedelorde met als belangrijke taken de ziekenzorg, zielzorg en preken. Tijdens de koude maanden staan gebed en studie op de voorgrond, die dan de basis vormen voor de preken in het warme seizoen.

Tijdens het vierde Lateraans concilie (1215-1216) leert Franciscus Dominicus kennen, met wie hij een innige vriendschap sluit. Volgens de legende vraagt Dominicus aan de franciscaan het koord dat hij als gordel bij zijn bruine pij draagt. Dit koord heeft drie knopen als symbool van de drie geloften: armoede, kuisheid, gehoorzaamheid. Als teken van bewondering wil Dominicus het onder zijn habijt dragen.

Voor Franciscus is de ontwikkeling van het individu met zijn persoonlijke talenten cruciaal. Tegelijk hecht hij belang aan een broederschap, een groep gelijkgezinde gezellen die kunnen voorzien in elkaars noden en behoeften. In principe wil Franciscus voor zichzelf en zijn medebroeders geen kloosterregel, omdat Jezus' boodschap duidelijk is: „Als je volmaakt wilt zijn, ga dan naar huis, verkoop alles wat je bezit en geef de opbrengst aan de armen” (Matteüs 19, 21). Maar toch beseft hij dat het gemeenschapsleven op orde en structuur steunt. Tijdens zijn leven ontstaan talrijke kloos-

ters. Na de 'eerste orde' (1209) sticht Clara van Assisi de vrouwelijke tak van de minderbroeders: de 'tweede orde' of de clarissen (1212). De 'derde orde' (1221) is een gemeenschap voor gehuwde of celibataire mannen en vrouwen of voor priesters die de franciscaanse levenswijze buiten het klooster, maar in gemeenschap met broers en zusters willen beleven.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheden van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

17 april, 12 uur, Canvas. Finale van *Koor van het Jaar 2011*, de belangrijkste wedstrijd voor amateurkoren in Vlaanderen. Zes koren treden op voor een internationale jury, voorgezeten door Kurt Bikkembergs.

17 april, 21.35 uur, Canvas. Tijdens de paasvakantie brengt Canvas twee zondagen na elkaar een documentaire uit de BBC-serie *The Private Life of a Masterpiece*. Centraal staat telkens een beroemd schilderij met als thema 'passie', vandaag *De gevangenneming van Christus* van Michelangelo da Caravaggio (1571-1610). In 1993 had de National Gallery in Ierland spectaculaire nieuws: een verdwenen Caravaggio was teruggevonden in Dublin. *De gevangenneming van Christus*, ook wel *De judaskus* genoemd, was bekend van kopieën, maar het origineel was al twee eeuwen spoorloos. Toen de National Gallery in 1990 het verzoek kreeg van de jezuïeten in Dublin om een oud schilderij schoon te maken, herkende restaurateur het meteen...

De vrome kudde

Domme vraag Ingezonden door Jan Umans

- Wat heb je vandaag op school geleerd?
- Tijdens de scheikundeles hebben we geleerd hoe springstof wordt gemaakt.
- En wat ga je morgen doen op school?
- Op welke school?

Definities Ingezonden door Cyriel Nijs

Geheim • Informatie die men slechts aan één persoon per keer doorgeeft.

Sardientje • Visje zonder kop dat in olie leeft.

Synoniem • Woord dat men gebruikt in de plaats van een ander waarvan men de schrijfwijze niet kent.

Vedette • Persoon die zijn hele leven hard werkt om bekend te geraken en dan een donkere bril opzet om niet herkend te worden.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven** • Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: VOORTUIN

neteldier deel v.e. trein	↓	rekenopgave klasse	↓	stevig voorzetsel	↻ 7	kleur	↓	vliegende schotel zwemvogel	↓
↻	↻ 2	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
dun plaatje rijtoer	→	↓	↓	↓	↓	pausenaam tweewielig karretje	→	↓	↻ 5
↻	↓	↓	despoot nieuw	↻ 8	↓	↓	↓	↓	elfenkoning
telwoord vrijlijk	→	↻ 3	↓	dit is slingerplant	→	↓	zangnoot gebak	→	↓
↻	↓	↓	↓	↓	↓	↻ 4	↓	↓	vaartuig
gevangenis	↻	vrouwelijk dier grondsoort	→	↓	↓	Japane drank	→	↓	↓
↻	↓	↓	herfst namiddag	→	↓	↓	↓	↓	↓
afloop molentrecht	→	↓	↓	↓	↓	rivier in Italië	→	↓	↓
↻	↓	↻ 6	↓	↓	↓	vat	↻ 1	↓	↓

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---